

СТАНОВИЩЕ

На дисертация на тема:

"Личностната типология и лидерският стил при управление на конфликти от учители в гимназиален етап на обучение "

Автор: Невена Владимирова Минчева, докторант към Катедра „Социална педагогика и социално дело“ в СУ „Св.Климент Охридски“ , Факултет по науки за образование и изкуства

за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1.2.Педагогика – Теория на възпитанието и дидактика

Научен ръководител: проф.д-р Нели Бояджиева

1. Данни за дисертанта.

Невена Владимирова Минчева е родена на 22.04.1965г. Има многообхватен трудов маршрут, като учител по френски език, като училищен психолог, като клиничен психолог в Национален център по наркомании, в ПБ „Св.Иван Рилски“, в Център за психично здраве „Н.Шипковенски“. Била е и хоноруван преподавател в НБУ, както и психолог в Института по психология на МВР. Тази богата професионална кариера е подплатена с различни образователни програми – френска гимназия като средно образование, прераснало във висше в СУ, паралелно изучавана специалност „Психология“, магистърска степен по „Клинична психология“, редица образователни, терапевтични и надграждащи специализации, които надхвърлят 50 на брой, изброени и описани в нейната автобиография. Всичко това свидетелства за богат опит и целенасоченост в изграждането ѝ като специалист.

2. Данни за докторантурата.

От получената документация на Невена Минчева, докторант на към Катедра „Социална педагогика и социално дело“ в СУ, заявявам, че

предложените за рецензиране документи са прецизно изготвени. По процедурата не се констатира нарушения, съгласно Нормативната база за придобиване на научни степени в Р България и в СУ.

3. Данни за дисертацията и автореферата.

Актуалността на темата е неоспорима. Проблемите, свързани с конфликтите, породени в горна училищна възраст, са вълнували и ще продължат да вълнуват учители, родители, както и самите деца. Управлението на тези конфликти е предизвикателство към педагогическия състав, като значима роля тук има личността на педагозите, както и стилът на управление на конфликтите.

Мотивацията за избора на темата е продиктувана от конкретната практика на докторантката и това е най-сигурната предпоставка за успешна научна разработка – интерес към значима социална проблематика, наличие на практически опит и стремеж към иновативното „осветляване“, съчетан с идеята за обобщаване на изводите, обосноваване на препоръки за визираното поле на практическа работа и на тази основа – създаване на работещи модели за управление на конфликтите в училищна среда от учителите, като ефективни лидерски стратегии.

Дисертационният труд е с обем 241 страници и съдържа увод, четири логически свързани глави, резултати, изводи, заключения, приложения. Използваната литература съдържа 176 заглавия, от тях 93 на кирилица, 57 на латиница, 16 интернет-източници, релевантни на избраната проблематика. Налични са 5 приложения, 87 броя таблици. В съдържателно отношение текстът е структуриран според изискванията за такъв тип научна разработка, налице са всички компоненти на едно добре оформено и изпълнено изследване, което е

достатъчно представително като извадка, като подбор на инструментариум и с добра статистическа обработка.

В **увода** Невена Минчева е заложила актуалността на проблема, социалната му значимост и мотивацията за избор на темата, като прецизно са формулирани целта, задачите, хипотезата на научното проучване.

В първа глава **“Класически и съвременни теории за лидерството”** се дефинира лидерството и се разглеждат теоретичните основи на лидерството, ръководството, видовете стилове на лидиране, като това е пречупено през образователната система и е подчертана ролята на учителите като ефективни лидери в трудната горна училищна възраст. Докторантката тук поставя основните проблеми и предизвикателства пред съвременните учители, не като носители на знания, а като хора, които напътстват, ориентират, информират и подпомагат насочеността на младите хора в един сложен свят от множество предизвикателства. Прави впечатление умението на докторантката да извлича, систематизира, обобщава теоретични масиви, които пречупва през собствената си интерпретация, основана на опит и ангажираност.

Втората глава **“Управление на конфликтите в училищна среда”** проследява същността на конфликтите като социално явление, обяснителните теоретични основания за тях, причините и условията за появата им, както последствията и управлението им. Принос на разработката е предложението в последната подглава стъпков модел за разрешаването на конфликтите, който бихме могли да определим като своеобразен алгоритъм за анализ и практическо решаване на конфликтите.

Трета глава **„Психологичната типология в професията на учителя“** е насочена към психологичната типология, съотнесена към професията на учителя. Аналитичните разсъждения на докторантката се основават на модела за личността на К.Г.Юнг, като тук добро впечатление

прави факта, че Минчева не следва сляпо този модел, а търси неговите проявления в съвременната педагогическа практика. Анализирала е и публикации на редица български автори, работещи по проблематиката, като се правят изводи на основата, не само на лични наблюдения и изследвания, но се анализират и наличните в страната. Очертана е и ролята на непрекъснатото усъвършенстване на учителите, както и необходимостта от подкрепа – индивидуална и групова за тяхното съхраняване и развиване като специалисти.

В четвърта глава „*Емпирично изследване*“ се съдържа описание на направеното проучване и анализ на резултатите от него. От тази глава личат развитите умения на докторантката да анализира емпирични данни, а отличната организация на изследването гарантира и истинността на резултатите.

Заключението е стегнато, информативно, в достатъчна степен обобщаващо и аналитично, като в съкратен вид представя авторовите обобщения, а препоръките са своеобразен мост към създаване на модел за превенция и съвременно управление на конфликтите в ГУВ.

Авторефератът напълно съответства на дисертационната разработка и в синтезиран вид презентира основните моменти от съдържанието на дисертацията.

4. Научни приноси.

Формулираните от докторантката приноси за дисертационния труд приемам и коментирам по следния начин:

1. Теоретико-научни приноси:

1. Систематизирани са и са научно аргументирани основни теоретични психологически обяснителни модели за същността и

разбирането на конфликтите, лидерските стилове на учителите при управлението на конфликтите на основата на типологията на личността на учителя, отнесени към конкретна възрастова група – горна училищна.

2. Анализирани са налични данни за взаимовръзката „личност-тип на управление на конфликти“ и ефективното лидерство в училище, като са съпоставени и със собствено изследване.

3. Очертан е специфичният профил на гимназиалните учители като образователни лидери на основата на доминираща възраст, педагогически стаж, образование, квалификация и влиянието им върху лидерския стил и стратегиите за решаване на конфликти.

II. Практико-приложни приноси:

1. Проведеното емпирично изследване се отличава със системност, комплексност, адекватен подбор на инструментариум и представлява добре реализирано и анализирано проучване, което с висока готовност за приложимост в сходни институции, в други възрастови периоди.

2. Откроява се ролята на учителите, в частност - на класните ръководители като медиатори при разрешаването на конфликтните ситуации в горна училищна възраст.

3. Получените данни в резултативния масив предлагат възможности пред специалистите /педагози и психолози/ за целенасочена работа за овладяване и управление на конфликтните ситуации, съчетани с очертаната необходимост от допълнителна квалификация в това направление.

5. Бележки, въпроси, препоръки.

Основната ми препоръка е: с цел популяризиране на дисертационния труд, препоръчвам той да бъде издаден в книжно тяло, тъй като ще бъде

полезен, както за специалисти в сферата на образованието, така за родители, образователни мениджъри, психолози.

6. Публикации и участия в научни форуми.

Докторантката има 3 публикации, които напълно съответстват на темата на дисертационното изследване и са публикувани в престижни специализирани издания. Излезли са от печат. Посочени са множество участия в научни форуми, изброени и допълнени от творческата ѝ автобиография.

7. Заключение.

На основата на гореизложения анализ на дисертацията на Невена Минчева на тема: **„Личностната типология и лидерският стил при управление на конфликти от учители в гимназиален етап на обучение”**, давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка за труда и убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да даде положителна оценка на Невена Владимирова Минчева - докторант към Катедра „Социална педагогика и социално дело“ в СУ „Св.Климент Охридски“ , Факултет по науки за образование и изкуства и да присъди образователната и научна степен “доктор” Област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1.2.Педагогика – Теория на възпитанието и дидактика.

01.02.2021г.
Гр.В.Търново

Подпис:
/проф.дн Кр.Петрова/